

Проте інформатизація, на жаль, не завжди приводить до бажаних результатів. Тому використовувати ІКТ у професійній підготовці доцільно в тих випадках, коли це науково обґрунтовано та виправдано з методичної точки зору. У професійно-технічній освіті вважаємо найбільш ефективним методично обґрунтоване включення ІКТ в інноваційні педагогічні технології, які «дають змогу суттєво підвищити рівень методичного забезпечення освітнього процесу, відкривають нові можливості для підвищення якості освіти» [2, с. 94]. Зокрема, інформатична та професійна підготовка майбутніх фахівців у ПТНЗ базується на використанні таких інноваційних форм і методів: проблемному навчанні, проектних технологіях, методі автоматизованого контролю знань, застосуванні мультимедійних електронних освітніх ресурсів і, в перспективі, – віртуальних технологій, електронних симуляторів новітнього виробничого обладнання.

#### ЛІТЕРАТУРА

1. Андрущенко В. Електронна педагогіка: кроки в реалізації проекту / В. Андрущенко // Освіта. — 2007. — № 43 (5269). — С. 2.
2. Біла книга національної освіти України / Т. Ф. Алексеєнко, В. М. Аніщенко, Г. О. Балл [та ін.]; за заг. ред. акад. В. Г. Кременя; НАПН України. — К.: Інформ. системи, 2010. — 342 с. — Бібліогр.: с. 315—335.
3. Воробйова Л. Розширення й урізноманітнення системи «педагог — група в цілому» в межах мультимедійної технології навчання / Воробйова Людмила // Імідж сучасного педагога. — 2009. — № 1 (90). — С. 19—21.
4. Гладченко О. В. Формування інформаційної культури студентів вищого навчального закладу фінансового профілю / О. В. Гладченко // Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання: зб. наук. пр. — К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова. — 2003. — Вип. 6. — С. 92—100.
5. Литвин А. В. Інформатизація професійно-технічних навчальних закладів будівельного профілю: монографія / Андрій Вікторович Литвин. — Львів: Компанія «Манускрипт», 2011. — 498 с.

---

*Людмила Майборода*

#### **СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНО- АНАЛІТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ПТНЗ**

Головною характеристикою працівника є його кваліфікація. Під кваліфікацією розуміємо: «ступінь професійної підготовки працівника, наявність у нього знань, умінь і навичок, необхідних для використання ним певного виду роботи» [1, с.214]. Показником кваліфікації виступає компетентність, яка відображається у кваліфікаційній характеристиці будь-яких працівників, зокрема й педагогів професійного навчання

професійно-технічних навчальних закладів (ПТНЗ). Кваліфікаційні характеристики застосовуються як нормативні документи і служать основою для розробки посадових інструкцій, що містять конкретний перелік посадових обов'язків працівників з урахуванням особливостей організації праці, їх прав, відповідальності та компетентності.

Наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06.13 року № 665 затверджені кваліфікаційні характеристики професій (посад) педагогічних і науково-педагогічних працівників навчальних закладів. Цей нормативно-правовий документ визначає наступні компетентності педагогів професійного навчання ПТНЗ: професійну, комунікативну, інноваційну, правову. Педагогом професійного навчання є педагогічний працівник професійно-технічного навчального закладу або вищого навчального закладу, який поєднує функції майстра виробничого навчання, а також викладача спеціальних та профільно-орієнтованих дисциплін [2, с. 635]. У дослідженні під педагогами професійного навчання ми також розуміємо педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів, які за штатним розкладом навчального закладу можуть виконувати функції майстра виробничого навчання, викладача спеціальної технології або професійно орієнтованої дисципліни.

Проведений аналіз змісту кваліфікаційних характеристик педагогів професійного навчання ПТНЗ дозволяє виділити загальну інформаційно-аналітичну складову їх діяльності, яка складається з інформаційної та аналітичної функцій. Інформаційна діяльність відображається в інформаційній компетентності, що визначається, як «якість дій працівника, що забезпечують ефективний пошук, структурування інформації, її адаптацію до особливостей педагогічного процесу і дидактичних вимог, формулювання навчальної проблеми різними інформаційно-комунікативними способами, кваліфіковану роботу з різними інформаційними ресурсами, професійними інструментами, готовими програмно-методичними комплексами, що дозволяють проектувати рішення педагогічних проблем і практичних завдань, використання автоматизованих робочих місць педагогічного працівника в освітньому процесі; регулярну самостійну пізнавальну діяльність, готовність до ведення дистанційної освітньої діяльності, використання комп'ютерних і мультимедійних технологій, цифрових освітніх ресурсів в освітньому процесі, ведення документації навчального закладу на електронних носіях» тощо [3].

Аналітична діяльність педагогів професійного навчання є невід'ємною частиною їх інформаційної діяльності й направлена не стільки на вміння пошуку, оцінювання й використання в своїй професійній діяльності необхідної інформації, скільки на вміння її аналізувати, структурувати, виконувати якісно-змістові перетворення, досліджувати. Тому, на нашу думку, актуальною стає проблема розвитку інформаційно-аналітичної компетентності педагогів професійного навчання ПТНЗ.

Питання інформаційно-аналітичної компетентності різної категорії фахівців відображені в працях сучасних вітчизняних і закордонних учених. Варто відмітити, що в наукових працях ця проблема розглядається в таких аспектах: *зміст інформаційно-аналітичної діяльності* (С. Аладишев, Т. Волкова, Т. Вдовіна, Н. Гендіна, Н. Сляднева, В. Фомін та ін.); *формування інформаційно-аналітичних умінь* (О. Карпенко, Т. Медведєва та ін.); *розвиток інформаційно-аналітичної компетентності педагогічних працівників* (О. Алфєєва, І. Бабакова, Т. Волкова, О. Гайдамак, Н. Зінчук, О. Назначило, В. Олійник, Л. Петренко, Н. Рижова, О. Філімонов, В. Фомін, В. Ягупов та ін.). Проте інформаційно-аналітична компетентність педагогів професійного навчання ПТНЗ та її розвиток у дослідженнях майже не представлені.

Сьогодні в педагогічній науці не існує сталого розуміння інформаційно-аналітичної компетентності. Проведений аналіз наукових джерел дає підставу розглядати інформаційно-аналітичну компетентність педагогів професійного навчання як невід'ємну складову їх професійної компетентності, що поєднує знання, вміння, навички, здатності, професійно важливі якості працівника, його особистий досвід у сфері пошуку, оцінювання, використання, збереження, аналізу, оформлення та передачі інформації за допомогою різних засобів, методів і форм інформаційно-аналітичної роботи з метою успішного виконання професійних обов'язків.

Тому розв'язання зазначеної проблеми потребує обґрунтування теоретичних засад розвитку інформаційно-аналітичної компетентності педагогів професійного навчання професійно-технічних навчальних закладів, опису її методології, розробки методики та організаційно-методичного забезпечення.

## ЛІТЕРАТУРА

1. Гончаренко С.У. Український педагогічний енциклопедичний словник / С.У. Гончаренко // Видання друге, доповнене й виправлене. – Рівне : Волинські обереги, 2011. – 552 с.
2. Щербак О.І. Педагог професійного навчання / О.І. Щербак // Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України ; головний ред. В.Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
3. Про затвердження кваліфікаційних характеристик професій (посад) педагогічних та науково-педагогічних працівників навчальних закладів: Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.13 р. № 665 [Електронний ресурс] – Режим доступу : [http://mon.gov.ua/files/.../nmon\\_665\\_01062013.doc](http://mon.gov.ua/files/.../nmon_665_01062013.doc) / Заголовок з екрану.